

OKUL BAŞARISINDA AİLENİN ROLÜ

Koccaragıppaşa Ortaokulu
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik
Servisi

BAŞARI NEDİR?

Bireyin çaba sarf ederek elde ettiği yeterliliklere başarı denir.

Çözüm olanaklarının doğru yöntem ve gerekli araç-gereçle verimli bir şekilde kullanılması başarıyı getirir.

OKUL BAŞARISI

Öğrencilerin eğitim hayatında hedeflenen davranışlara ulaşma durumudur.

Akademik başarı olarak da kategorize edilebilen okul başarısında kişinin sosyal, duygusal, psikolojik ve fiziksel hazır bulunuşluluğu önemli bir yer tutar.

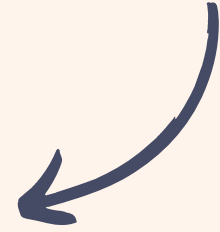

OKUL BAŞARISINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Bireysel Faktörler

Ailesel Faktörler

Çevresel Faktörler

OKUL BAŞARISINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Bireysel Faktörler

- > Zeka
- > Sağlık Durumu
- > Gelişim Durumu
- > Kişilik
- > Uyum
- > Dezavantaj

Çevresel Faktörler

- > Okul Ortamı
- > Akran İlişkileri
- > Öğretme Yaklaşımları

Ailesel Faktörler

- > İhtiyaçların Karşılanması
- > Anne Baba Tutumları
- > Aile İçi İletişim
- > Ebeveynlerin Kendi Aralarındaki İletişimi
- > Ailenin Desteği
- > Gerçekçi Beklentiler
- > Çocuğun Gelişim Süreçlerinin Desteklenmesi

OKUL BAŞARISINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Bireysel Faktörler

- > Zeka
- > Sağlık Durumu
- > Gelişim Durumu
- > Kişilik
- > Uyum
- > Dezavantaj

Çevresel Faktörler

- > Okul Ortamı
- > Akran İlişkileri
- > Öğretme Yaklaşımları

Ailesel Faktörler

- > İhtiyaçların Karşılanması
- > Anne Baba Tutumları
- > Aile İçi İletişim
- > Ebeveynlerin Kendi Aralarındaki İletişimi
- > Ailenin Desteği
- > Gerçekçi Beklentiler
- > Çocuğun Gelişim Süreçlerinin Desteklenmesi

Ergenlik Dönemi

- Ergen-ebeveyn çatışması görülür.
- Ders çalışmama, ev sorumluluklarını aksatma, karşı cinse ilişkiler, riskli arkadaşlık ilişkileri, madde kötüye kullanımı, problemlili teknoloji kullanımı gibi sorun oluşturabilecek durumlar görülür.
- Arkadaşlık konusunda; dışlanmak, kimsenin konuşmaması, küçük görülmek, alay edilmek en çok yaşadıkları sorunlarıdır.
- Kıyaslanmak, ekonomik kaygılar, gelecek kaygısı, mesleki kararsızlık gibi birçok etken zorlayıcı olabilir.

Okul Başarısının Bileşenleri

- Kendini Tanıma
- Hedef Belirleme ve Motivasyon
- Sorumluluk
- Özgüven
- Okula Uyum ve Devam
- Öğrenme Stilleri
- Verimli Ders Çalışma
- Zaman Yönetimi
- Sınavlara Hazırlık
- Gelecek Planlama

Kendini Tanıma

Birey kendisini sorgulamalı, ben kimim, ne istiyorum, neler yapabilirim şeklinde öz değerlendirme yapabilmelidir. Yol haritasının belirlenmesi ve gerçekçi amaçlar belirlenmesi için gerekli bir adımdır.

Hedef Belirleme

Bireyin uygun hedef belirleyebilmesi için kendini iyi tanıması gerekmektedir. Erken yaşlardan itibaren çocuklara sorumluluklar verilmeli, gizil güçlerini ortaya çıkarabileceği fırsatlar sunulmalıdır. Böylece ilgi ve yeteneklerini keşfeden çocuklar hedef belirleme aşamasında daha az zorlanacaktır.

Bazı Tavsiyeler

- Çocuğun yaşına, ilgi ve yeteneklerine uygun hedef belirlemesi konusunda çocuğu destekleyin.
- Belirlenen hedefin gerçekçi ve ulaşılabilir olduğundan emin olun.
- Özellikle ulaşılması ilk etapta zor olan büyük hedefleri küçük, başarılabilir ve kademeli hale getirin.
- Çocuktan belirli aralıklarla somut geri dönütler alın ve onu cesaretlendirin.
- Hedeflerin yaşam boyu aynı kalmayacağını ve zamanla değişiklikler gösterebileceğini ifade edin.

Motivasyon

- > Öncelikle çocuk değerli olduğunu hissetmelidir. Değerli görülebilmesi için en önemli kriterin okul veya sınav başarısı olmadığını bilmelidir.
- > Çocuk elde ettiği başarı ve başarısızlıkları dolayısıyla övülürken ya da eleştirilirken denge iyi kurulmalıdır.
- > Çocuğun ilgi ve yetenekleri ile örtüşen alanlara yönelmesi sağlanarak desteklenmelidir.

Sorumluluk

Sorumluluk bilincini kazanmak kısa vadede gerçekleşmeyecek bir beceridir.

Sorumluluk Bilinci Nasıl Kazandırılır?

Aile ortamında çocuk ne kadar çok deneyim sahibi olursa, bu konuda o kadar başarılı olur. Bunun için de öncelikle çocuğun evde bazı sorumluluklar alması, onun okuldaki sorumluluklarını da üstlenmesine yardımcı olacaktır.

Ailesi ve çevresi tarafından her ihtiyacı karşılanan, neyi, nerede ve nasıl yapacağı kendisine hatırlatılan, yanlış yaptığında ise azarlanan çocuklar, bağımsız bir kişilik geliştiremez.

Sorumluluk Kazandırma Süreci

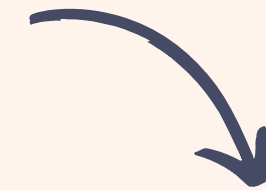
Bilgilendirme

Takip

Geri Bildirim

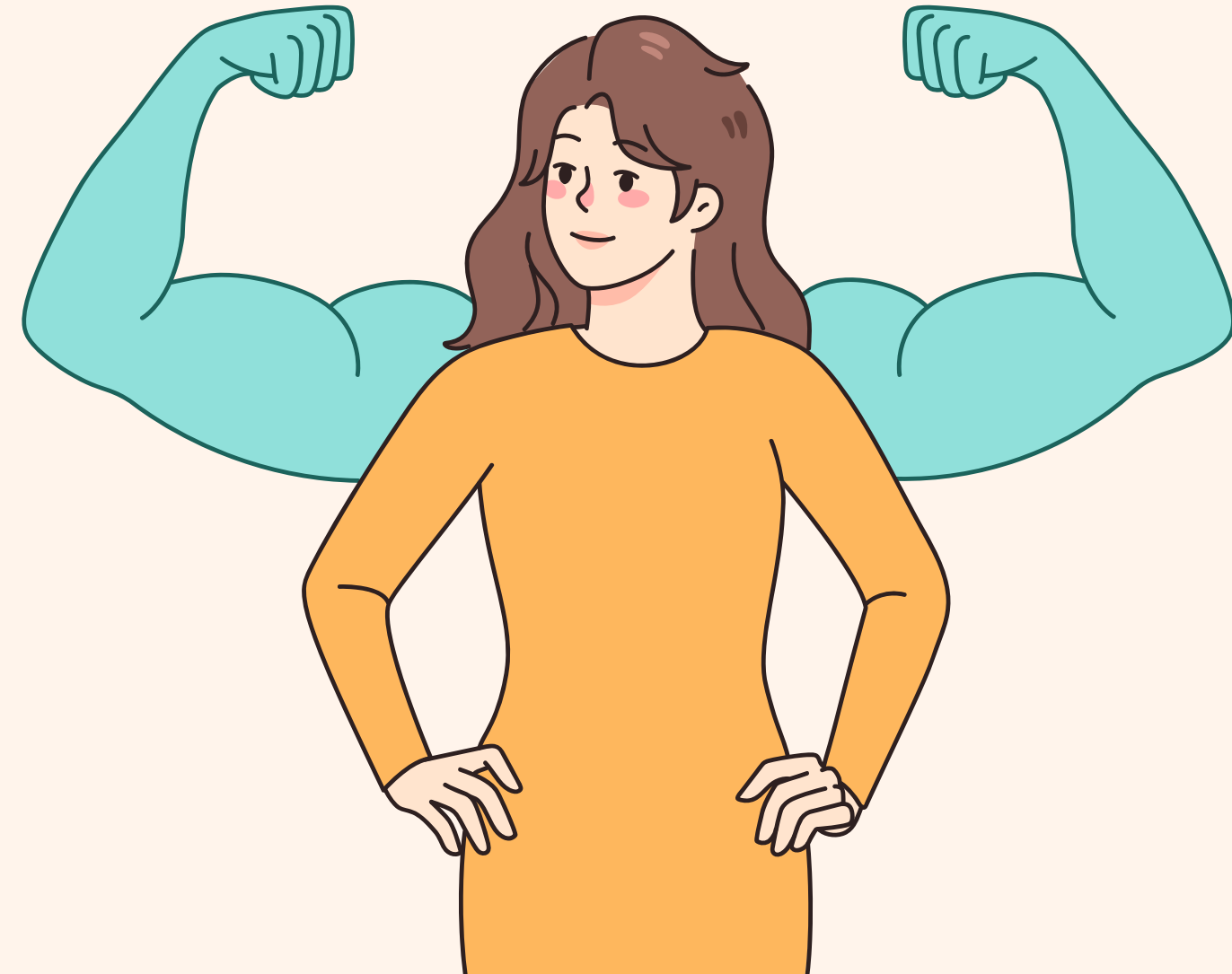
Hatırlatma

Özgüven

Başarı ile özgüven doğrusal ilişkiye sahiptir. Özgüveni yüksek çocuklar yetenekleri doğrultusunda hedefler koyarak başarı gösterebilmektedir.

Özgüvenin doğru ve gerçekçi değerlendirilmesi bireyin hayattaki başarısı için önem arz etmektedir.

Yanlış değerlendirilen özgüven de başarısızlık nedeni olabilmekte ve hayal kırıklığı yaşanmasına sebebiyet vermektedir

Okula Uyum ve Devam

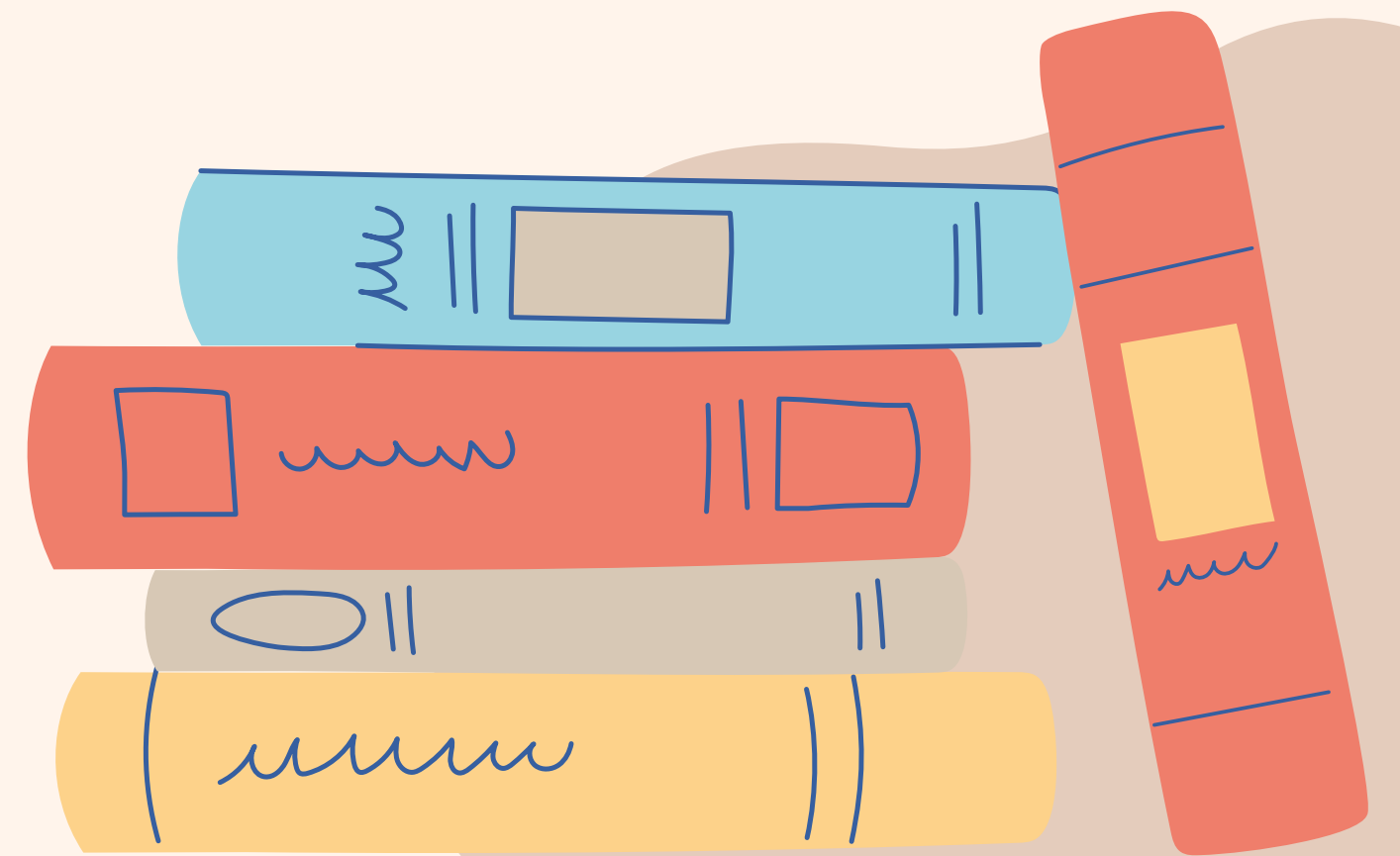
Okula uyum sürecinin zor atlatılmasının akademik ve sosyal başarıyı olumsuz yönde etkilediği görülmektedir.

Öncelikli yapılması gereken, sorunların nedenlerinin tespit edilmesi ve gerekli tedbirlerin alınmasıdır.

Öğrenme Stilleri

Herkesin birbirinden farklı öğrenme biçimleri vardır. Öğrencilerin söz konusu öğrenme stillerinden hangisi ya da hangilerine daha yatkın olduklarını keşfetmeleri, sahip oldukları öğrenme stilini ders çalışma yöntemi üzerinde uygulamaları önemlidir

Verimli Ders Çalışma

Ebeveynler ders çalışma sürelerinde ev içinde gerekli ortamı sağlamalı ve öğrenciyi motive edici ve destekleyici bir yaklaşım benimsemelidir.

Kitap okuma gibi konularda ev içinde birlikte hareket etmek öğrenci için faydalı olacaktır.

Zaman Yönetimi

Zaman yönetiminin önündeki en büyük engel 'erteleme' davranışıdır. Öğrencilerin zamanı planlamasını ve yönetebilmesini öğrenmede yardımcı olunmalıdır.

Örneğin sadece ders çalış demeden öteye, derse ve ders dışı faaliyetlere yeterince zaman ayırması desteklenmelidir. Boş zamanlarını değerlendirmede çocuklara model olunması bu konuda gereklidir.

Sınavlara Hazırlık

Ergenlik döneminde sınav, alan, meslek özelinde yoğun karmaşa yaşandığı için çocukla ilgili olmak önemlidir.

Sadece başarı odaklı kurulacak ilişkiden daha çok, sağlıklı bir ergen-ebeveyn iletişimi oluşturulması gerekmektedir.

Ortaokul Dönemine İlişkin Öneriler

- Doğru iletişim yöntemleri kullanarak ilişkimizi devam ettirmeliyiz.
- Ebeveyn olmanın sorumluluğunu yanlış yorumlayıp çocuğun etrafına sürekli olarak bir koruma çemberi oluşturmak doğru bir yaklaşım değildir.
- Ebeveyni olmak, çocuğun geleceğini planlamak, kararlarını almak demek değildir. Bu tür bir baskı oluşturmak ergenin tepkisel cevap vermesine neden olacağı için, kararlarını almada rehber olmak, seçenekleri araştırmasında yardımcı olmak gerekir.
- Akranları ile ilişkilerinde katı kurallar koymak, ceza ve baskı uygulayarak otorite sağlamaya çalışmak geçerli bir yöntem olmayacaktır.

Ortaokul Dönemine İlişkin Öneriler

- Çocuğun okul başarısızlığının altında yatan nedenler incelenmeli, birlikte çözüm yolları bulunmalıdır.
- Çocukların kaygısını artırıcı söylemlerden kaçınılmalı, sonuç bazlı değil süreç bazlı değerlendirmeler yapılmalıdır.
- Çocuklar ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmelidir.

Ortaokul Dönemine İlişkin Öneriler

- Maddi ödüllendirmeden daha çok geri bildirim verilmeli, doğru seçenekleri yaptığıında takdir edilmelidir.
- Bilinçli teknoloji kullanımı konusunda bilgilendirme yapılmalı, kullanım saatleri ile ilgili düzenleme yapılmalıdır.
- Sorumluluk, özgüven, disiplin ve başarının birbirini destekleyici kavramlar olduğu unutulmamalıdır.

Teşekkürler

Kocaragıppaşa Ortaokulu
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Servisi